

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kilpailulain muuttamisesta

Asia

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kilpailulain muuttamisesta (HE 210/2020 vp).

Valiokuntakäsittely

Valiokunnan mietintö: Talousvaliokunta (TaVM 14/2021 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavan lain:

Laki

kilpailulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kilpailulain (948/2011) 8—10, 13, 14, 16, 17, 19, 29, 33—37, 40 ja 44—47 §, sellaisina kuin niistä ovat 8, 9, 10 ja 34 § laissa 662/2012, 14 § laissa 1078/2016, 16, 19, 29 ja 46 § osaksi laissa 662/2012, 17 ja 33 § laissa 721/2019, 35 § laeissa 662/2012, 251/2018 ja 721/2019, 36 § laeissa 251/2018 ja 721/2019, 37 § laeissa 78/2015 ja 721/2019, 40 § laeissa 662/2012 ja 251/2018, 44 § osaksi laissa 595/2013 ja 45 § laeissa 662/2012 ja 721/2019, sekä *lisätään* lakiin uusi 9 a ja 13 a—13 f §, 15 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1078/2016, uusi 3 momentti, lakiin uusi 17 a, 17 b, 37 a ja 38 a §, lakiin uusi 5 a luku ja luvun otsikko 44 §:n edelle sekä lakiin uusi 47 a, 49 a ja 49 b § seuraavasti:

8 §

Kielto panna kilpailunrajoitus täytäntöön

Sopimukseen, sääntömääräykseen, päätökseen tai muuhun oikeustoimeen tai järjestelyyn sisältyvää ehtoa, joka on 5 tai 7 §:n taikka Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 101 tai 102 artiklan taikka markkinaoikeuden tai Kilpailu- ja kuluttajaviraston antaman määräyksen, kiellon tai veloitteen taikka Kilpailu- ja kuluttajaviraston antaman väliaikaisen määräyksen vastainen, ei saa soveltaa eikä panna täytäntöön, jollei markkinaoikeus toisin määrää.

Eduskunnan vastaus EV 74/2021 vp

9 §

Rikkomisen toteaminen ja lopettaminen

Jos elinkeinonharjoittaja tai elinkeinonharjoittajien yhteenliittymä rikkoo tai on rikkonut 5 tai 7 §:n taikka Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 101 tai 102 artiklan säännöksiä, Kilpailu- ja kuluttajavirasto voi todeta rikkomisen ja määrätä sen lopetettavaksi.

Kilpailu- ja kuluttajavirasto voi määrätä rikkomuksen tehneen toteuttamaan kaikki toimintaa koskevat korjaustoimenpiteet, jotka ovat oikeasuhteisia tehtyyn rikkomiseen nähden ja välttämättömiä sen tosiasialliselle lopettamiselle.

9 a §

Rakenteelliset korjaustoimenpiteet

Elinkeinonharjoittaja tai elinkeinonharjoittajien yhteenliittymä, joka rikkoo tai on rikkonut 5 tai 7 §:n taikka Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 101 tai 102 artiklan säännöksiä, voidaan määrätä luopumaan osuudesta kilpailijan osakepääomasta, luopumaan liiketoimintayksiköstä tai toteuttamaan muita rakenteellisia korjaustoimenpiteitä, jotka ovat oikeasuhteisia tehtyyn rikkomiseen nähden ja välttämättömiä sen tosiasialliselle lopettamiselle.

Rakenteellisia korjaustoimenpiteitä voidaan määrätä vain joko silloin, kun 9 §:n 2 momentissa tarkoitettu toimintaa koskeva korjaustoimenpide ei ole riittävä rikkomisen korjaamiseksi, tai kun toimintaa koskeva korjaustoimenpide on asianomaiselle yritykselle rakenteellista korjaustoimenpidettä raskaampi. Jos toimintaa koskeva korjaustoimenpide ja rakenteellinen korjaustoimenpide ovat yhtä tehokkaat rikkomisen korjaamiseksi, niistä on valittava elinkeinonharjoittajalle kevyempi toimenpide suhteellisuusperiaatteen mukaisesti. Rakenteellinen korjaustoimenpide ei saa johtaa elinkeinonharjoittajan jäljelle jäävän taloudellisen toiminnan toimintaedellytysten menettämiseen.

Markkinaoikeus määrää rakenteellisen korjaustoimenpiteen Kilpailu- ja kuluttajaviraston esityksestä. Elinkeinonharjoittajalle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi ennen kuin Kilpailu- ja kuluttajavirasto tekee rakenteellisen korjaustoimenpiteen määräämistä koskevan esityksen markkinaoikeudelle.

10 §

Sitoumukset

Kilpailu- ja kuluttajavirasto voi markkinatoimijoita kuultuaan päätöksellään määrätä epäiltyyn kilpailunrajoitukseen osallistuneiden elinkeinonharjoittajien ja elinkeinonharjoittajien yhteenliittymien esittämät sitoumukset näitä velvoittaviksi, jos sitoumuksilla voidaan poistaa toiminnan kilpailua rajoittava luonne. Päätöksessä on samalla todettava, ettei Kilpailu- ja kuluttajaviraston jatkotoimille ole enää perusteita. Päätös on voimassa toistaiseksi tai määräajan.

Kilpailu- ja kuluttajavirasto voi ottaa asian uudelleen käsiteltäväkseen, jos jokin päätöksen perusteena oleva tosiseikka on muuttunut olennaisesti, jos sitoumuksia rikotaan tai jos päätös on perustunut puutteellisiin, virheellisiin tai harhaanjohtaviin tietoihin.

Eduskunnan vastaus EV 74/2021 vp

13 §

Seuraamusmaksun määrän kokonaisarviointi

Seuraamusmaksun suuruus perustuu kokonaisarviointiin, jossa on otettava huomioon rikkomuksen laatu, laajuus, moitittavuuden aste sekä rikkomuksen kesto.

Kokonaisarvioinnissa otetaan huomioon 13 e §:n 2 ja 3 momentin mukaiset raskauttavat ja lieventävät tekijät sekä 13 f §:n mukaiset elinkeinonharjoittajan maksukyvyttömyyteen liittyvät seuraamusmaksun alentamisperusteet. Kilpailu- ja kuluttajaviraston tulee soveltaa seuraamusmaksun perusmäärän laskennassa lisäksi 13 b—13 d §:ssä sekä 13 e §:n 1 ja 4 momentissa säädettyä menettelytapaa.

Elinkeinonharjoittajalla ja elinkeinonharjoittajien yhteenliittymällä on oikeus tulla kuulluksi seuraamusmaksun määrästä ja sen perusteista ennen kuin Kilpailu- ja kuluttajavirasto tekee seuraamusmaksuesityksen.

13 a §

Seuraamusmaksun enimmäismäärä

Seuraamusmaksu saa olla enintään kymmenen prosenttia kilpailunrajoitukseen osallistuvan elinkeinonharjoittajan tai elinkeinonharjoittajien yhteenliittymän maailmanlaajuisesta kokonaisliikevaihdosta. Kun Kilpailu- ja kuluttajavirasto esittää seuraamusmaksua, huomioon otetaan seuraamusmaksuesityksen tekemistä edeltävän tilikauden liikevaihto. Kun markkinaoikeus tai korkein hallinto-oikeus määrää seuraamusmaksun, huomioon otetaan seuraamusmaksupäätöksen tekemistä edeltävän tilikauden liikevaihto.

Jos elinkeinonharjoittajien yhteenliittymän rikkomus liittyy sen jäsenten toimintaan, yhteenliittymälle määrättävän seuraamusmaksun enimmäismäärä on kymmenen prosenttia yhteenliittymän ja niiden yhteenliittymän jäsenten yhteenlasketuista liikevaihdosta, jotka toimivat markkinoilla, joihin yhteenliittymän rikkomus on vaikuttanut. Tilikaudet, joiden liikevaihdot lasketaan yhteen, määräytyvät 1 momentissa säädetyllä tavalla. Yhteenliittymälle esitettävän seuraamusmaksun enimmäismäärässä ei oteta huomioon sellaisen yhteenliittymän jäsenen liikevaihtoa, jolle erikseen esitetään määrättäväksi tai on määrätty saman rikkomisen perusteella seuraamusmaksu. Yhteenliittymälle määrättävän seuraamusmaksun enimmäismäärässä ei oteta huomioon sellaisen yhteenliittymän jäsenen liikevaihtoa, jolle erikseen määrätään tai on määrätty saman rikkomisen perusteella seuraamusmaksu.

13 b §

Seuraamusmaksun perusmäärän lähtökohta

Seuraamusmaksun perusmäärä sisältää osuuden, joka saa olla enintään 30 prosenttia rikkomukseen liittyvien hyödykkeiden myynnistä elinkeinonharjoittajalle tai elinkeinonharjoittajien yhteenliittymälle kertyneestä liikevaihdosta viimeiseltä kalenterivuodelta, jonka ajan elinkeinonharjoittaja tai elinkeinonharjoittajien yhteenliittymä oli osallisena rikkomuksessa.

Jos elinkeinonharjoittajien yhteenliittymän rikkomus liittyy sen jäsenten toimintaan, 1 momentin mukaisen osuuden määrittämisessä yhteenliittymän liikevaihtona pidetään yhteenliitty-

Eduskunnan vastaus EV 74/2021 vp

män liikevaihdon lisäksi niiden yhteenliittymän jäsenten, jotka toimivat markkinoilla, joihin yhteenliittymän rikkomus on vaikuttanut, yhteenlaskettua liikevaihtoa rikkomukseen liittyvien hyödykkeiden myynnistä. Elinkeinonharjoittajien yhteenliittymälle esitettävän seuraamusmaksun perusmäärässä ei oteta huomioon sellaisen yhteenliittymän jäsenen liikevaihtoa, jolle erikseen esitetään määrättäväksi tai on määrätty saman rikkomisen perusteella seuraamusmaksu.

Se, kuinka suuri osuus liikevaihdosta otetaan huomioon 1 momentin mukaisen osuuden määrittämisessä, perustuu kokonaisarviointiin. Kokonaisarvioinnissa voidaan ottaa huomioon rikkomuksen luonne, kaikkien rikkomuksen osapuolten yhteenlaskettu markkinaosuus, rikkomuksen maantieteellinen ulottuvuus, se, onko rikkomus toteutunut käytännössä, ja muut merkitykselliset seikat.

Hintoja, markkinoiden jakamista ja tuotannonrajoituksia koskevien kilpailijoiden välisten sopimusten osalta otetaan huomioon 15 prosenttia ylittävä osuus liikevaihdosta, jollei erityisistä syistä muuta johdu.

13 c §

Rikkomuksen kesto seuraamusmaksun perusmäärässä

Edellä 13 b §:n mukaisesti arvioitu perusmäärän osa kerrotaan niiden vuosien lukumäärällä, joina elinkeinonharjoittaja tai elinkeinonharjoittajien yhteenliittymä on ollut osallisena rikkomuksessa.

Alle kuusi kuukautta kestävät jaksot lasketaan puolena vuotena. Yli kuusi kuukautta mutta alle yhden vuoden kestävät jaksot lasketaan täytenä vuotena.

13 d §

Korotus seuraamusmaksun perusmäärään vakavan rikkomuksen perusteella

Riippumatta elinkeinonharjoittajan tai elinkeinonharjoittajien yhteenliittymän rikkomukseen osallistumisen kestosta lisätään riittävän ennaltaehkäisevän vaikutuksen aikaansaamiseksi edellä 13 b ja 13 c §:n mukaisesti arvioituun määrään vakavaksi katsottavassa rikkomuksessa 15—25 prosenttia 13 b §:n 1 momentissa tarkoitettusta liikevaihdosta. Seuraamusmaksun perusmäärän korotuksen arviointiin sovelletaan, mitä 13 b §:n 3 momentissa säädetään.

13 e §

Seuraamusmaksun perusmäärään tehtävät mukautukset

Edellä 13 b—13 d §:n mukaisesti arvioitua seuraamusmaksun perusmäärää voidaan alentaa tai korottaa ottamalla huomioon mahdolliset lieventävät ja raskauttavat tekijät kunkin rikkomukseen osallistuneen elinkeinonharjoittajan tai elinkeinonharjoittajien yhteenliittymän osalta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuna raskauttavana tekijänä voidaan pitää:

- 1) rikkomuksen uusimista tai jatkamista viranomaisen puuttumisen jälkeen;
- 2) toimimista rikkomuksessa johtajana taikka alullepanijana;
- 3) muiden elinkeinonharjoittajien tai elinkeinonharjoittajien yhteenliittymien painostamista osallistumaan rikkomukseen.

Eduskunnan vastaus EV 74/2021 vp

Edellä 1 momentissa tarkoitettuna lieventävänä tekijänä voidaan pitää:

1) kilpailuoikeudellisista vahingonkorvauksista annetun lain (1077/2016) 12 §:n 1 momentissa tarkoitettua sovintoratkaisua;

2) rikkomuksen lopettamista välittömästi viranomaisen puututtua rikkomukseen paitsi, kun kyseessä on kartelli tai muu salainen menettelytapa;

3) huomattavan vähäistä osuutta rikkomuksessa, kun elinkeinonharjoittaja tai niiden yhteenliittymä samalla osoittaa jättäneensä soveltamatta kiellettyä menettelyä ja toimineensa kilpailullisesti markkinakäyttäytymisessään;

4) sellaista elinkeinonharjoittajan tai elinkeinonharjoittajien yhteenliittymän Kilpailu- ja kuluttajaviraston kanssa tekemää muuta kuin 14 tai 15 §:ssä tarkoitettua yhteistyötä, joka ulottuu elinkeinonharjoittajan tai elinkeinonharjoittajien yhteenliittymän lakisääteisiä yhteistyövelvoitteita pitemmälle;

5) rikkomukseksi katsottua toimintaa koskevaa viranomaisen antamaa tai laissa säädettyä hyväksyntää;

6) muuta asian kannalta merkityksellistä seikkaa.

Seuraamusmaksun perusmäärää voidaan korottaa enintään 100 prosenttia todettua rikkomusta kohden, kun kyse on 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettua rikkomuksen uusimisesta tai jatkamisesta viranomaisen puuttumisen jälkeen.

13 f §

Elinkeinonharjoittajan maksukyvyyn huomioiminen

Erityisistä syistä seuraamusmaksun määrän arvioinnissa voidaan elinkeinonharjoittajan pyynnöstä ottaa huomioon tämän maksukyvyttömyys erityisissä sosiaalisissa ja taloudellisissa olosuhteissa. Alennus voidaan myöntää vain, jos elinkeinonharjoittaja esittää objektiiviset todisteet siitä, että seuraamusmaksun määrääminen vaarantaisi väistämättä sen elinkelpoisuuden ja muuttaisi sen omaisuuserät arvottomiksi.

14 §

Seuraamusmaksusta vapautuminen kartellitapauksissa

Elinkeinonharjoittajalle ei määrätä seuraamusmaksua, kun kyse on 5 §:ssä tai Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 101 artiklassa tarkoitettua kilpailijoiden välisestä salaisesta kartellista, jos tällaiseen kilpailunrajoitukseen osallinen elinkeinonharjoittaja:

1) toimittaa yrityslausunnon sekä tietoja ja todisteita, joiden perusteella Kilpailu- ja kuluttajavirasto voi toimittaa 35 tai 36 §:ssä tarkoitettua tarkastuksen; tai

2) toimittaa 35 tai 36 §:ssä tarkoitettua tarkastuksen toimittamisen jälkeen yrityslausunnon sekä tietoja ja todisteita, joiden perusteella Kilpailu- ja kuluttajavirasto voi todeta, että 5 §:ää tai Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 101 artiklaa on rikottu.

Edellä 1 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa seuraamusmaksusta vapautumisen edellytyksenä on lisäksi, että elinkeinonharjoittaja on antanut 1 ja 2 kohdassa tarkoitettua yrityslausunnon, tiedot ja todisteet ennen kuin Kilpailu- ja kuluttajavirasto on saanut tiedot muuta kautta.

Elinkeinonharjoittaja, joka on painostanut toista elinkeinonharjoittajaa osallistumaan kartelliin, ei voi saada vapautusta seuraamusmaksusta.

Eduskunnan vastaus EV 74/2021 vp

Hakijan pyynnöstä Kilpailu- ja kuluttajavirasto voi käsitellä hylkäämänsä seuraamusmaksusta vapautumista koskevan hakemuksen seuraamusmaksun alentamista koskevana hakemuksena.

15 §

Seuraamusmaksun alentaminen kartellitapauksissa

Seuraamusmaksun alentamista hakeneelle elinkeinonharjoittajalle määrättävän seuraamusmaksun suuruudessa ei oteta huomioon niitä seuraamusmaksun määrää korottavia lisäseikkoja, jotka on voitu näyttää toteen kyseisen seuraamusmaksun alentamista hakeneen elinkeinonharjoittajan toimittamien ratkaisevien todisteiden nojalla.

16 §

Edellytykset seuraamusmaksusta vapautumiselle ja seuraamusmaksun alentamiselle kartellitapauksissa

Edellä 14 §:ssä tarkoitetun seuraamusmaksusta vapautumisen tai 15 §:ssä tarkoitetun seuraamusmaksun alentamisen edellytyksenä on lisäksi, että elinkeinonharjoittaja:

1) lopettaa osallistumisensa väitettyyn salaiseen kartelliin viimeistään välittömästi toimitettuaan Kilpailu- ja kuluttajavirastolle 17 §:n 1 momentissa tarkoitetun hakemuksen, lukuun ottamatta sellaista osallistumista, joka on Kilpailu- ja kuluttajaviraston mukaan välttämätöntä tutkinnan luotettavuuden säilyttämiseksi;

2) tekee todellista, kokonaisvaltaista, jatkuvaa ja nopeaa yhteistyötä Kilpailu- ja kuluttajaviraston kanssa hakemuksen jättämisestä siihen asti, kunnes Kilpailu- ja kuluttajavirasto on lopettanut tutkinnan kaikkien tutkinnan kohteena olevien osalta tekemällä päätöksen tai esityksen markkinaoikeuteen; ja

3) ei ennen hakemuksen jättämistä ole tuhonnut, väärentänyt tai kätkenyt väitettyyn salaiseen kartelliin liittyviä todisteita tai paljastanut harkitsevansa hakemuksen tekemistä tai paljastanut hakemuksen sisältöä muille kuin toisille kilpailuviranomaisille.

Edellä 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettu yhteistyö Kilpailu- ja kuluttajaviraston kanssa edellyttää, että elinkeinonharjoittaja:

1) toimittaa Kilpailu- ja kuluttajavirastolle välittömästi kaikki haltuunsa tulevat tai käytettävissä olevat yrityslausunnot sekä seuraavat tiedot ja todisteet:

a) hakijan nimi ja osoite;

b) muiden elinkeinonharjoittajien nimet, jotka osallistuvat tai ovat osallistuneet väitettyyn salaiseen kartelliin;

c) väitettyä salaista kartellia koskeva yksityiskohtainen kuvaus, joka sisältää kohdetuotteet, kohdealueet sekä väitetyn salaisen kartellitoiminnan keston ja luonteen;

d) tiedot muille kilpailuviranomaisille aiemmin tehdyistä tai mahdollisesti tulevista hakemuksista, jotka liittyvät väitettyyn salaiseen kartelliin;

e) muut asian kannalta merkitykselliset tiedot ja todisteet;

2) on Kilpailu- ja kuluttajaviraston käytettävissä vastatakseen kaikkiin pyyntöihin, jotka voivat auttaa vahvistamaan tosiseikat;

Eduskunnan vastaus EV 74/2021 vp

3) huolehtii siitä, että sen johtajat, hallituksen jäsenet ja muut henkilöstön edustajat ovat Kilpailu- ja kuluttajaviraston käytettävissä kuulemisia varten, ja pyrkii kohtuullisin keinoin siihen, että sen entiset johtajat, hallituksen jäsenet ja muut henkilöstön edustajat ovat Kilpailu- ja kuluttajaviraston käytettävissä kuulemisia varten;

4) ei tuhoa, väärennä tai kätke merkityksellisiä tietoja tai todisteita;

5) ei paljasta hakemuksen jättämistä tai sen sisältöä ennen kuin Kilpailu- ja kuluttajavirasto on esittänyt luonnoksensa päätökseksi tai seuraamusmaksuesitykseksi, ellei muusta järjestelystä ole sovittu;

6) toimii muin tavoin väitetyn salaisen kartellin selvittämiseksi.

17 §

Seuraamusmaksusta vapautumista ja seuraamusmaksun alentamista koskeva menettely kartellitapauksissa

Edellä 14 §:ssä tarkoitettua seuraamusmaksusta vapautumista ja 15 §:ssä tarkoitettua seuraamusmaksun alentamista haetaan Kilpailu- ja kuluttajavirastolta.

Kilpailu- ja kuluttajavirasto myöntää elinkeinonharjoittajalle ehdollisen vapautuksen seuraamusmaksusta, kun elinkeinonharjoittaja on toimittanut Kilpailu- ja kuluttajavirastolle 14 §:ssä tarkoitetut yrityslausunnon, tiedot ja todisteet. Kilpailu- ja kuluttajavirasto ei ota kantaa muihin samaa asiaa koskeviin 14 §:ssä tarkoitettuihin hakemuksiin, ennen kuin se on ratkaissut, myönnetäänkö ensimmäisenä hakemuksen toimittaneelle elinkeinonharjoittajalle ehdollinen vapautus seuraamusmaksusta.

Yrityslausunto voidaan toimittaa kirjallisesti tai suullisesti. Elinkeinonharjoittajalla on oikeus esittää yrityslausunnot suomen tai ruotsin kielellä taikka sellaisella Euroopan unionin jäsenvaltion virallisella kielellä, josta on sovittu Kilpailu- ja kuluttajaviraston ja hakijan kesken. Elinkeinonharjoittajan pyynnöstä Kilpailu- ja kuluttajavirasto antaa kirjallisen vahvistuksen hakemuksen vastaanottamisesta.

Kilpailu- ja kuluttajavirasto antaa menettelyn lopuksi kirjallisen päätöksen siitä, täyttääkö elinkeinonharjoittaja kaikki 14 tai 15 sekä 16 §:ssä säädetyt edellytykset.

Kilpailu- ja kuluttajavirastolle 14 §:ssä tarkoitetun vapautuksen tai 15 §:ssä tarkoitetun alennuksen saamiseksi toimitettua yrityslausuntoa, tietoja ja todisteita ei saa käyttää muuhun tarkoitukseen kuin 9 §:ssä tarkoitettua rikkomisen toteamista ja lopetettavaksi määräämistä koskevaa päätöstä tai toimintaa koskevaa korjaustoimenpidettä, 9 a §:ssä tarkoitettua rakenteellista korjaustoimenpidettä, 10 §:ssä tarkoitettua sitoumuspäätöstä, 11 §:ssä tarkoitettua ryhmäpoikkeusedun peruuttamista tai 12 §:ssä tarkoitettua seuraamusmaksuesitystä koskevan asian käsittelyyn Kilpailu- ja kuluttajavirastossa, markkinaoikeudessa tai korkeimmassa hallinto-oikeudessa.

Edellä 5 momentissa tarkoitettuja tietoja ja todisteita voidaan kuitenkin käyttää myös kilpailuoikeudellisista vahingonkorvauksista annetun lain nojalla nostettujen korvauskanteiden käsittelyyn.

Eduskunnan vastaus EV 74/2021 vp

17 a §

Merkintä seuraamusmaksusta vapautumista koskevan hakemuksen tekemiseksi

Kilpailu- ja kuluttajavirasto voi myöntää elinkeinonharjoittajalle määräaikaisen merkinnän, jolla Kilpailu- ja kuluttajavirasto asettaa määräajan 14 §:ssä tarkoitettuun vapautumiseen tarvittavien yrityslausuntojen, tietojen ja todisteiden keräämiseksi.

Merkinnän saamiseksi elinkeinonharjoittajan on toimitettava Kilpailu- ja kuluttajavirastolle seuraavat saatavissa olevat tiedot:

- 1) hakijan nimi ja osoite;
- 2) perustelut seuraamusmaksusta vapautumista koskevan hakemuksen tekemiselle;
- 3) muiden elinkeinonharjoittajien nimet, jotka osallistuvat tai ovat osallistuneet väitettyyn salaiseen kartelliin;
- 4) kohdetuotteet ja -alueet;
- 5) väitetyn salaisen kartellitoiminnan kesto ja luonne;
- 6) tiedot muille kilpailuviranomaisille aiemmin tehdyistä tai mahdollisista tulevista hakemuksista, jotka liittyvät väitettyyn salaiseen kartelliin.

Kaikki elinkeinonharjoittajan merkinnän voimassaoloaikana toimittamat yrityslausunnot, tiedot ja todisteet katsotaan toimitetuiksi ajankohtana, jona alkuperäinen pyyntö toimitettiin.

17 b §

Lyhennetyt hakemukset

Jos elinkeinonharjoittaja on hakenut Euroopan komissiolta tai toisen Euroopan unionin jäsenvaltion toimivaltaiselta viranomaiselta seuraamusmaksusta vapautumista tai seuraamusmaksun alentamista joko hakemalla merkintää tai jättämällä samaa väitettyä salaista kartellia koskevan täyden hakemuksen, elinkeinonharjoittaja voi samassa asiassa hakea Kilpailu- ja kuluttajavirastolta 14 §:n mukaista seuraamusmaksusta vapautumista tai 15 §:n mukaista seuraamusmaksun alentamista lyhennetyllä hakemuksella.

Lyhennyksessä hakemuksessa on esitettävä lyhyt kuvaus kaikista seuraavista:

- 1) hakijan nimi ja osoite;
- 2) väitetyn salaisen kartellin muiden osapuolten nimet;
- 3) kohdetuotteet ja -alueet;
- 4) väitetyn salaisen kartellin kesto ja luonne;
- 5) jäsenvaltiot, joissa todisteet väitetystä salaisesta kartellista todennäköisesti sijaitsevat; ja
- 6) tiedot muille kilpailuviranomaisille aiemmin tehdyistä tai mahdollisista tulevista hakemuksista, jotka liittyvät väitettyyn salaiseen kartelliin.

Kilpailu- ja kuluttajavirasto voi pyytää elinkeinonharjoittajaa toimittamaan selvennyksiä edellä tarkoitetuista seikoista.

Kilpailu- ja kuluttajaviraston on varattava lyhennetyt hakemuksen toimittaneelle elinkeinonharjoittajalle tilaisuus toimittaa täysi hakemus, jos komissio on ilmoittanut, ettei se aio käsitellä asiaa tai sen osaa.

Jos se on asian rajaamisen tai asioiden käsiteltäväksi jakamisen vuoksi välttämätöntä, Kilpailu- ja kuluttajavirasto voi pyytää elinkeinonharjoittajaa toimittamaan täyden hakemuksen ennen komission ilmoitusta asian tai sen osan käsittelemättä jättämisestä tai jos seuraamusmaksusta va-

Eduskunnan vastaus EV 74/2021 vp

pautumista tai seuraamusmaksun alentamista on haettu ainoastaan toisen Euroopan unionin jäsenvaltion toimivaltaiselta viranomaiselta. Kilpailu- ja kuluttajavirasto asettaa kohtuullisen määräjän, jonka kuluessa elinkeinonharjoittajan on toimitettava täysi hakemus. Elinkeinonharjoittajalla on kuitenkin oikeus toimittaa täysi hakemus vapaaehtoisesti aikaisemmassa vaiheessa.

Jos Kilpailu- ja kuluttajavirasto ei ole vastaanottanut toiselta elinkeinonharjoittajalta samaa väitettyä kartellia koskevaa hakemusta ja lyhennetyssä hakemuksessa on ilmoitettu 2 momentissa tarkoitettut tiedot, Kilpailu- ja kuluttajavirasto ilmoittaa elinkeinonharjoittajalle tämän etusijasta. Elinkeinonharjoittajan hakemuksen etusijajärjestys Kilpailu- ja kuluttajavirastossa määräytyy lyhennetyt hakemuksen jättämisaikajohdan perusteella.

Jos elinkeinonharjoittaja toimittaa täyden hakemuksen Kilpailu- ja kuluttajaviraston 3 tai 4 momentin nojalla asettaman määräjän kuluessa taikka vapaaehtoisesti aikaisemmassa vaiheessa, hakemus katsotaan toimitetuksi lyhennetyt hakemuksen jättöajankohtana edellyttäen, että lyhennetty hakemus kattaa saman kohdetuotteen ja kohdealueen tai samat kohdetuotteet ja kohdealueet sekä saman väitetyn salaisen kartellin keston kuin 1 momentissa tarkoitettu Euroopan komissiolle tai toisen Euroopan unionin jäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle toimitettu hakemus, jota on voitu täydentää.

19 §

Seuraamusmaksun vanhentuminen

Seuraamusmaksua ei saa määrätä 5, 7, 25 tai 27 §:n taikka Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 101 tai 102 artiklan säännösten rikkomisesta, ellei esitystä markkinaoikeudelle ole tehty viiden vuoden kuluessa siitä päivästä, jona rikkominen tapahtui, tai jatkettua rikkomisen osalta viiden vuoden kuluessa siitä päivästä, jona rikkominen päättyi. Kilpailu- ja kuluttajaviraston toimenpiteet kilpailunrajoituksen tutkimiseksi aloittavat vanhentumisajan kulumisen alusta.

Euroopan komission tai toisen jäsenvaltion kilpailuviranomaisen toimenpiteet saman kilpailunrajoituksen tutkimiseksi keskeyttävät vanhentumisajan kulumisen, kun ensimmäisestä tutkintatoimenpiteestä ilmoitetaan vähintään yhdelle tutkinnan kohteena olevalle elinkeinonharjoittajalle tai elinkeinonharjoittajien yhteenliittymälle. Vanhentumisaika keskeytyy kaikkien rikkomukseen osallistuneiden elinkeinonharjoittajien ja elinkeinonharjoittajien yhteenliittymien osalta. Keskeytyminen päättyy, kun Euroopan komissio tai toisen jäsenvaltion kilpailuviranomainen on tehnyt pääasiaa koskevan päätöksen tai todennut, ettei ole perusteita muihin toimenpiteisiin.

Seuraamusmaksua ei kuitenkaan saa määrätä, jos esitystä markkinaoikeudelle ei ole tehty kymmenen vuoden kuluessa siitä päivästä, jona rikkominen tapahtui, tai jatkettua rikkomisen osalta kymmenen vuoden kuluessa siitä päivästä, jona rikkominen päättyi.

Seuraamusmaksua ei saa määrätä 37 a §:n perusteella, jos esitystä markkinaoikeudelle ei ole tehty kahden vuoden kuluessa siitä, kun Kilpailu- ja kuluttajavirasto sai tiedon rikkomisesta. Seuraamusmaksua ei kuitenkaan saa määrätä, jos esitystä markkinaoikeudelle ei ole tehty viiden vuoden kuluessa rikkomisesta.

Eduskunnan vastaus EV 74/2021 vp

29 §

Yrityskauppa markkinaoikeudessa

Markkinaoikeuden tulee antaa päätöksensä asiassa, jossa Kilpailu- ja kuluttajavirasto on esittänyt yrityskaupan kieltämistä, 69 työpäivän kuluessa esityksen tekemisestä. Muutoin yrityskaupan katsotaan tulleen hyväksytyksi.

Kielto panna yrityskauppa täytäntöön raukeaa, jollei markkinaoikeus 23 työpäivän kuluessa esityksen tekemisestä toisin määrää. Markkinaoikeus voi asettaa täytäntöönpanolle ehtoja.

33 §

Tietojenantovelvollisuus

Elinkeinonharjoittaja, elinkeinonharjoittajien yhteenliittymä, hankintayksikkö, kunta, kuntayhtymä ja valtio sekä niiden määräysvallassa olevat yksiköt ovat velvollisia Kilpailu- ja kuluttajaviraston pyynnöstä antamaan salassapitosäännösten estämättä sille kaikki kilpailunrajoituksen sisällön, tarkoituksen ja vaikutuksen sekä kilpailuolosuhteiden selvittämiseksi ja 4 luvussa tarkoitetun yrityskaupan sekä 4 a luvussa tarkoitetun menettelyn, rakenteen ja niiden vaikutusten arvioimiseksi tarpeelliset tiedot ja asiakirjat.

Luonnolliset henkilöt ovat velvollisia Kilpailu- ja kuluttajaviraston pyynnöstä antamaan salassapitosäännösten estämättä sille tiedot ja asiakirjat, jotka ovat tarpeen kilpailunrajoituksen sisällön, tarkoituksen ja vaikutuksen selvittämiseksi lukuun ottamatta erityisiä henkilötietoryhmiä koskevia tietoja sekä rikostuomioihin ja rikkomuksiin liittyviä henkilötietoja, joista säädetään luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä niiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (yleinen tietosuojasetus) annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 679/2016 9 ja 10 artiklassa sekä asiakirjoja, jotka sisältävät ulkopuolisen oikeudellisen neuvonantajan ja asiakkaan välistä luottamuksellisenä pidettävää kirjeenvaihtoa.

Elinkeinonharjoittaja ja elinkeinonharjoittajien yhteenliittymä ovat velvollisia Kilpailu- ja kuluttajaviraston pyynnöstä antamaan salassapitosäännösten estämättä sille kaikki 37 a §:n 1 momentissa tarkoitettujen rikkomusten selvittämiseksi tarpeelliset tiedot ja asiakirjat.

Toisen jäsenvaltion kilpailuviranomaisen pyynnöstä Kilpailu- ja kuluttajavirasto voi velvoittaa elinkeinonharjoittajan ja elinkeinonharjoittajien yhteenliittymän toimittamaan Kilpailu- ja kuluttajavirastolle salassapitosäännösten estämättä tietoja ja asiakirjoja sen selvittämiseksi, onko elinkeinonharjoittaja tai elinkeinonharjoittajien yhteenliittymä:

- 1) jättänyt noudattamatta toisen Euroopan unionin jäsenvaltion kilpailuviranomaisen kielto-, korjaustoimenpide- tai sitoumuspäätöstä taikka väliaikaismääräystä;
- 2) jättänyt noudattamatta liiketiloja koskevia tarkastuksia, kuulemisia tai tietopyyntöjä koskevia toisen jäsenvaltion menettelysääntöjä.

Tiedot on vaadittaessa annettava kirjallisina. Tiedot voidaan toimittaa teknisen käyttöyhteyden avulla tai muutoin sähköisesti.

Eduskunnan vastaus EV 74/2021 vp

34 §

Kutsuminen kuultavaksi

Kilpailu- ja kuluttajavirastolla on oikeus kutsua kuultavaksi elinkeinonharjoittajan tai elinkeinonharjoittajien yhteenliittymän edustaja taikka muu henkilö, jolla voi olla hallussaan kilpailunrajoituksen selvittämiseksi tarpeellisia tietoja. Kilpailu- ja kuluttajavirasto voi tallentaa saamansa vastaukset. Kuulemisesta säädetään hallintolaissa (434/2003).

Kilpailu- ja kuluttajavirastolla on oikeus toisen jäsenvaltion kilpailuviranomaisen pyynnöstä kutsua kuultavaksi elinkeinonharjoittajan tai elinkeinonharjoittajien yhteenliittymän edustaja taikka muu henkilö, jolla voi olla hallussaan tarpeellisia tietoja sen selvittämiseksi, onko elinkeinonharjoittaja tai elinkeinonharjoittajien yhteenliittymä:

- 1) rikkonut Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 101 tai 102 artiklaa;
- 2) jättänyt noudattamatta toisen Euroopan unionin jäsenvaltion kilpailuviranomaisen kielto-, korjaustoimenpide- tai sitoumuspäätöstä taikka väliaikaismääräystä;
- 3) jättänyt noudattamatta liiketiloja koskevia tarkastuksia, kuulemisia tai tietopyyntöjä koskevia toisen jäsenvaltion menettelysääntöjä.

Toisen jäsenvaltion kilpailuviranomaisen virkamies tai tämän valtuuttama henkilö voi osallistua 2 momentissa tarkoitettuun kuulemiseen Kilpailu- ja kuluttajaviraston virkamiehen valvonnassa. Kilpailu- ja kuluttajavirasto voi tallentaa saamansa vastaukset.

35 §

Tarkastukset elinkeinonharjoittajan liiketiloissa

Kilpailu- ja kuluttajaviraston ja aluehallintoviraston asianomaisella virkamiehellä on oikeus tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvomiseksi sekä 4 luvussa tarkoitettujen yrityskauppojen arvioimiseksi toimittaa kaikki tarvittavat tarkastukset elinkeinonharjoittajan hallinnassa olevissa liike- ja varastotiloissa, maa-alueilla ja kulkuneuvoissa. Kilpailu- ja kuluttajavirastolla on velvollisuus Euroopan komission pyynnöstä toimittaa tarkastus siten kuin Euroopan unionin säädöksissä säädetään.

Kilpailu- ja kuluttajavirasto avustaa komissiota tarkastusten suorittamisessa siten kuin niistä säädetään Euroopan unionin säädöksissä.

Kilpailu- ja kuluttajaviraston virkamiehellä on oikeus toisen jäsenvaltion kilpailuviranomaisen pyynnöstä toimittaa tarkastus 1 momentissa tarkoitetuissa tiloissa sen selvittämiseksi onko elinkeinonharjoittaja tai elinkeinonharjoittajien yhteenliittymä:

- 1) rikkonut Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 101 tai 102 artiklaa;
- 2) jättänyt noudattamatta toisen Euroopan unionin jäsenvaltion kilpailuviranomaisen kielto-, korjaustoimenpide- tai sitoumuspäätöstä taikka väliaikaismääräystä; tai
- 3) jättänyt noudattamatta liiketiloja koskevia tarkastuksia, kuulemisia tai tietopyyntöjä koskevia toisen jäsenvaltion menettelysääntöjä.

Kilpailu- ja kuluttajaviraston virkamiehellä on oikeus toimittaa tarkastus elinkeinonharjoittajan hallinnassa olevissa liike- ja varastotiloissa, maa-alueilla ja kulkuneuvoissa yhteistyöstä kilpailuasioissa tehdyn pohjoismaisen sopimuksen (SopS 68 ja 69/2018) määräysten mukaisesti.

Eduskunnan vastaus EV 74/2021 vp

Kilpailu- ja kuluttajavirasto voi toimittaa 1—4 momentissa tarkoitettussa tarkastuksessa datan tilapäisten kopioiden tarkastuksen omissa toimitiloissaan. Tarkastuksen päättyessä Kilpailu- ja kuluttajavirasto tuhoaa datan tilapäiset kopiot.

Tässä pykälässä tarkoitettuun tarkastukseen sovelletaan lisäksi hallintolain 39 §:ää.

36 §

Tarkastukset muissa tiloissa

Kilpailu- ja kuluttajaviraston ja aluehallintoviraston virkamiehellä on oikeus tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvomiseksi toimittaa tarkastus myös muissa kuin 35 §:ssä tarkoitetuissa tiloissa, jos voidaan perustellusti epäillä, että niissä säilytetään kirjanpitoa tai muita liiketoimintaan ja tarkastuksen kohteeseen liittyviä asiakirjoja, joilla voi olla merkitystä todistettaessa 5 tai 7 §:n taikka Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 101 tai 102 artiklan rikkomista.

Kilpailu- ja kuluttajaviraston virkamiehellä on oikeus toimittaa tarkastus muissa kuin 35 §:ssä tarkoitetuissa tiloissa yhteistyöstä kilpailuasioissa tehdyn pohjoismaisen sopimuksen määräysten mukaisesti.

Euroopan komissio voi EY:n perustamissopimuksen 81 ja 82 artiklassa vahvistettujen kilpailusääntöjen täytäntöönpanosta annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1/2003 21 artiklan mukaisesti määrätä tarkastuksen tehtäväksi myös muissa kuin 35 §:ssä tarkoitetuissa tiloissa.

Kilpailu- ja kuluttajaviraston virkamiehellä on oikeus toisen jäsenvaltion kilpailuviranomaisen pyynnöstä toimittaa tarkastus myös muissa kuin 35 §:ssä tarkoitetuissa tiloissa, jos voidaan perustellusti epäillä, että niissä säilytetään kirjanpitoa tai muita liiketoimintaan ja tarkastuksen kohteeseen liittyviä asiakirjoja, joilla voi olla merkitystä sen selvittämiseksi, onko elinkeinonharjoittaja tai elinkeinonharjoittajien yhteenliittymä:

- 1) rikkonut Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 101 tai 102 artiklaa;
- 2) jättänyt noudattamatta toisen Euroopan unionin jäsenvaltion kilpailuviranomaisen kielto-, korjaustoimenpide- tai sitoumuspäätöstä taikka väliaikaismääräystä;
- 3) jättänyt noudattamatta liiketiloja koskevia tarkastuksia, kuulemisia tai tietopyyntöjä koskevia toisen jäsenvaltion menettelysääntöjä.

Kilpailu- ja kuluttajaviraston on haettava 1—4 momentissa tarkoitettuun tarkastukseen lupa markkinaoikeudelta etukäteen. Markkinaoikeus voi kieltää tarkastuksen, jos tarkastus olisi mielivaltainen tai liiallinen. Tutkiessaan, onko tarkastus mielivaltainen tai liiallinen, markkinaoikeus ottaa huomioon erityisesti epäillyn kilpailunrajoituksen vakavuuden, etsittyjen todisteiden tärkeyden, asianomaisen elinkeinonharjoittajan osallisuuden sekä sen, onko kohtuullisen todennäköistä, että tarkastuksen kohdetta koskevia kirjanpito- tai liikeasiakirjoja säilytetään tiloissa, joihin lupaa pyydetään.

Kilpailu- ja kuluttajavirasto voi toimittaa 1—4 momentin nojalla tehtävässä tarkastuksessa datan tilapäisten kopioiden tarkastuksen omissa toimitiloissaan. Tarkastuksen päättyessä Kilpailu- ja kuluttajavirasto tuhoaa datan tilapäiset kopiot.

Tässä pykälässä tarkoitettuun tarkastukseen sovelletaan lisäksi hallintolain 39 §:ää.

Eduskunnan vastaus EV 74/2021 vp

37 §

Menettely tarkastusta toimitettaessa

Elinkeinonharjoittajan ja elinkeinonharjoittajien yhteenliittymän on tarkastusta varten päästettävä Kilpailu- ja kuluttajaviraston, aluehallintoviraston, Euroopan komission ja toisen jäsenvaltion kilpailuviranomaisen virkamies taikka näiden valtuuttamat henkilöt hallinnassaan oleviin liike- ja varastotiloihin, maa-alueille ja kulkuneuvoihin. Tarkastusta toimittavalla virkamiehellä on oikeus tallennusvälineestä riippumatta tutkia elinkeinonharjoittajan ja elinkeinonharjoittajien yhteenliittymän liikekirjeenvaihto, kirjanpito, tietojenkäsittelyn tallenteet, muut asiakirjat ja data, joilla voi olla merkitystä tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvonnassa, ja ottaa niistä jäljennöksiä.

Tarkastusta toimittavalla virkamiehellä on oikeus saada kaikki tarkastuksen toimittamiseksi tarvittavat tiedot myös yritykseltä, joka käsittelee 1 momentissa tarkoitettua viestintää tai tietoja tarkastuksen kohteena olevan elinkeinonharjoittajan pyynnöstä tai muutoin tälle tarjotun palvelun osana. Mikäli tiedon antaminen tarkastusta toimittavalle virkamiehelle aiheuttaa kustannuksia yritykselle, joka käsittelee tietoja tarkastuksen kohteena olevan elinkeinonharjoittajan pyynnöstä tai muutoin tälle tarjotun palvelun osana, tarkastuksen kohteena oleva elinkeinonharjoittaja tai elinkeinonharjoittajien yhteenliittymä vastaa aiheutuvista kustannuksista, elleivät osapuolet sovi toisin.

Tarkastusta toimittava virkamies voi pyytää kaikilta elinkeinonharjoittajan tai elinkeinonharjoittajien yhteenliittymän edustajilta taikka henkilöstön jäseniltä tarkastuksen kohteeseen ja tarkoitukseen liittyviä selvityksiä tosiseikoista ja asiakirjoista ja tallentaa saamansa vastaukset. Tarkastusta toimittavalla virkamiehellä on myös oikeus sinetöidä tiloja tai kirjanpitoa, asiakirjoja ja dataa siksi ajaksi ja siltä osin kuin on tarpeen tarkastuksen toimittamiseksi.

Toimittaessaan tarkastusta muissa kuin 35 §:ssä tarkoitetuissa tiloissa Euroopan komission, Kilpailu- ja kuluttajaviraston ja aluehallintoviraston virkamiehellä on 1 momentissa säädetyt toimivaltuudet, mutta ei 3 momentissa säädettyjä toimivaltuuksia.

Poliisin velvollisuudesta antaa virka-apua säädetään poliisilain (872/2011) 9 luvun 1 §:ssä.

Euroopan komissio, Kilpailu- ja kuluttajavirasto, toisen jäsenvaltion kilpailuviranomainen ja aluehallintovirastot voivat tarkastuksessa käyttää apunaan muita valtuuttamia henkilöitä.

Toisen jäsenvaltion kilpailuviranomaisen virkamies tai tämän valtuuttama henkilö voi osallistua tarkastuksen toimittamiseen ja aktiivisesti avustaa Kilpailu- ja kuluttajaviraston virkamiehiä niiden johdon ja valvonnan alaisena tarkastuksia toimitettaessa.

37 a §

Menettelyä koskevien säännösten rikkomisesta määrättävä seuraamusmaksu

Ellei rikkomista ole pidettävä merkitykseltään vähäisenä tai seuraamusmaksun määräämistä muutoin perusteettomana, Kilpailu- ja kuluttajavirasto voi tehdä markkinaoikeudelle esityksen seuraamusmaksun määräämiseksi elinkeinonharjoittajalle tai elinkeinonharjoittajien yhteenliittymälle, joka tahallaan tai tuottamuksellisesti:

- 1) vastustaa kilpailunrajoituksen selvittämiseksi 35 §:n nojalla toimitettavaa tarkastusta;
- 2) rikkoo kilpailunrajoituksen selvittämisen yhteydessä asetetun 37 §:n 3 momentissa tarkoitettua sinetintä;

Eduskunnan vastaus EV 74/2021 vp

3) jättää oikaisematta tai täydentämättä kilpailunrajoituksen selvittämiseksi 35 §:n nojalla toimitettavan tarkastuksen yhteydessä 37 §:n 3 momentin nojalla tehtyyn pyyntöön annetun virheellisen, harhaanjohtavan tai puutteellisen selvityksen taikka jättää toimittamatta pyydetyn selvityksen;

4) antaa virheellisiä, puutteellisia tai harhaanjohtavia tietoja vastatessaan kilpailunrajoituksen selvittämiseksi 33 §:n 1 momentin nojalla tehtyyn pyyntöön tai jättää toimittamatta pyydetty tiedot Kilpailu- ja kuluttajaviraston asettamassa määräajassa;

5) jättää varmistamatta edustajansa saapumisen kilpailunrajoituksen selvittämiseen liittyvään 34 §:n nojalla suoritettavaan kuulemiseen;

6) jättää noudattamatta kilpailunrajoituksen perusteella 9, 9 a tai 10 §:n nojalla annettua päätöstä taikka kilpailunrajoituksen selvittämisen aikana 45 §:n nojalla annettua määräystä.

Seuraamusmaksun suuruuden määrittäminen perustuu kokonaisarviointiin, jossa on otettava huomioon rikkomisen laatu ja laajuus sekä moitittavuuden aste. Seuraamusmaksu saa olla enintään yksi prosentti rikkomiseen syyllistyneen maailmanlaajuisesta kokonaisliikevaihdosta Kilpailu- ja kuluttajaviraston seuraamusmaksuesityksen tekemistä edeltävänä tilikautena.

Seuraamusmaksun määräämisestä päättää Kilpailu- ja kuluttajaviraston esityksestä markkinaoikeus. Maksu määrätään maksettavaksi valtiolle.

Seuraamusmaksu voidaan määrätä myös sellaiselle elinkeinonharjoittajalle tai elinkeinonharjoittajien yhteenliittymälle, jolle rikkomukseen osallistunut elinkeinotoiminta on siirtynyt yrityskaupan tai muun yritysjärjestelyn seurauksena.

38 a §

Tutkinnan kohteen oikeus saada tieto eräistä asiakirjoista ja tietojen käyttörajoitukset

Tämän lain 14 §:ssä tarkoitetun yrityslausunnon salassapidosta säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 24 §:ssä. Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 11 §:stä poiketen oikeus saada tieto tämän lain 14 §:ssä tarkoitetun seuraamusmaksusta vapautumisen ja 15 §:ssä tarkoitetun seuraamusmaksun alentamisen saamiseksi toimitetun yrityslausunnon ja sovintoehdotuksen sisällöstä on vain tutkinnan kohteella ja ainoastaan puolustautumisoikeuksiensa käyttämiseksi.

Tutkinnan kohteella on oikeus käyttää yrityslausunnoissa ja sovintoehdotuksissa olevia tietoja puolustautumisoikeuksiensa käyttämiseksi tuomioistuimissa vain, jos tuomioistuimessa käsiteltävä asia liittyy suoraan asiaan, jota varten tiedot on toimitettu, ja jos käsiteltävä asia koskee:

1) 5 §:n tai Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 101 artiklan rikkomisen perusteella yhteisvastuullisesti määrätyn seuraamusmaksun jakamista rikkomukseen osallistuneiden kesken;

2) 5 tai 7 §:n taikka Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 101 tai 102 artiklan rikkomisen toteamista koskevaan päätökseen tai rikkomisen perusteella annettuun ratkaisuun kohdistuvaa muutoksenhakua;

3) 5 tai 7 §:n taikka Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 101 tai 102 artiklan rikkomista koskevaa Kilpailu- ja kuluttajaviraston esitystä.

Ennen kuin Kilpailu- ja kuluttajavirasto on päättänyt menettelynsä kaikkien tutkinnan kohteenä olevien osalta tekemällä 9, 10, 11 tai 32 §:ssä tarkoitetun päätöksen taikka 9 a tai 12 §:ssä tarkoitetun esityksen taikka muulla tavoin, tutkinnan kohde ei saa hyödyntää tuomioistuimissa todisteena Kilpailu- ja kuluttajaviraston selvitystensä aikana saamaa tietoa:

Eduskunnan vastaus EV 74/2021 vp

1) muiden luonnollisten henkilöiden tai oikeushenkilöiden vastauksista Kilpailu- ja kuluttajaviraston tietopyyntöihin tai muutoin erityisesti kilpailuviranomaisen menettelyä varten valmistamista aineistoista;

2) päätösluonnoksesta tai muusta Kilpailu- ja kuluttajaviraston menettelynsä aikana laatimasta ja osapuolille lähetetystä aineistosta;

3) peruutetusta sovintoehdotuksesta.

Kilpailu- ja kuluttajavirasto voi luovuttaa yrityslausuntoja toisten jäsenvaltioiden kilpailuviranomaisille ja vastaanottaa niitä näiltä viranomaisilta perustamissopimuksen 81 ja 82 artiklassa vahvistettujen kilpailusääntöjen täytäntöönpanosta annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1/2003 12 artiklan nojalla ainoastaan:

1) yrityslausunnon toimittaneen elinkeinonharjoittajan suostumuksella; tai

2) jos vastaanottava kilpailuviranomainen on saanut samaan rikkomukseen liittyvän hakemuksen seuraamusmaksusta vapautumiseksi tai seuraamusmaksun alentamiseksi samalta hakijalta kuin Kilpailu- ja kuluttajavirasto eikä hakija voi perua tietoja, jotka se on esittänyt vastaanottavalle kilpailuviranomaiselle.

40 §

Asiakirjan luovuttaminen toisen maan kilpailuviranomaiselle

Kilpailu- ja kuluttajaviraston hallussa olevan salassa pidettävän asiakirjan luovuttamisesta ulkomaiselle kilpailuviranomaiselle säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 30 §:ssä.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, Kilpailu- ja kuluttajavirasto voi luovuttaa hallussaan olevan salassa pidettävän asiakirjan toiselle pohjoismaiselle kilpailuviranomaiselle yhteistyöstä kilpailuasioissa tehdyn pohjoismaisen sopimuksen määräysten mukaisesti.

Kilpailu- ja kuluttajavirastolla on oikeus vaihtaa tietoja toisen jäsenvaltion kilpailuviranomaisen kanssa ja näitä tietoja voidaan käyttää todisteina perustamissopimuksen 81 ja 82 artiklassa vahvistettujen kilpailusääntöjen täytäntöönpanosta annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1/2003 12 artiklan mukaisia takeita soveltaen.

5 a luku

Jäsenvaltioiden rajat ylittävä tiedoksianto ja täytäntöönpano

44 §

Euroopan unionin jäsenvaltioiden rajat ylittävä tiedoksianto

Jos toisen jäsenvaltion kilpailuviranomaisen esittämä pyyntö täyttää 44 b §:ssä säädetty edellytykset, Kilpailu- ja kuluttajavirasto on velvollinen antamaan pyynnön esittäneen kilpailuviranomaisen puolesta tiedoksi:

1) Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 101 tai 102 artiklan väitettyä rikkomista koskevat alustavat väitteet ja ne päätökset, joissa mainittuja artikloja sovelletaan;

Eduskunnan vastaus EV 74/2021 vp

2) muut menettelytoimet, jotka on hyväksytty täytäntöönpanomenettelyjen yhteydessä ja jotka olisi kansallisen lainsäädännön mukaisesti annettava tiedoksi;

3) asiakirjat, jotka liittyvät sakkojen tai uhkasakkojen määräämistä koskevien päätösten täytäntöönpanoon, ja muut merkitykselliset Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 101 tai 102 artiklan soveltamiseen liittyvät asiakirjat.

Tiedoksiannossa käytettävästä menettelystä säädetään hallintolaissa.

Kilpailu- ja kuluttajavirasto voi tehdä tiedoksiantopyynnön toisen jäsenvaltion kilpailuviranomaiselle, jos tiedoksianto on kansallisen lainsäädännön perusteella tarpeen.

44 a §

Euroopan unionin jäsenvaltioiden rajat ylittävä täytäntöönpano

Kun Kilpailu- ja kuluttajavirasto on varmistanut, että toisen jäsenvaltion kilpailuviranomaisen esittämä pyyntö täyttää 44 b §:ssä säädetty edellytykset, Kilpailu- ja kuluttajaviraston on hyväksyttävä pyyntö täytäntöönpantavaksi. Täytäntöönpanovelvollisuuden edellytyksenä on lisäksi, että:

- 1) täytäntöönpanoa pyytävässä jäsenvaltiossa on toteutettu kohtuulliset täytäntöönpanotoimet;
- 2) elinkeinonharjoittajalla tai elinkeinonharjoittajien yhteenliittymällä ei ollut riittävästi varallisuutta pyynnön esittäneessä jäsenvaltiossa; ja
- 3) elinkeinonharjoittajalla tai elinkeinonharjoittajien yhteenliittymällä on varallisuutta Suomessa.

Kilpailu- ja kuluttajavirasto voi pyytää 1 momentissa säädettyjen vastaavien edellytysten täytyessä toisen jäsenvaltion kilpailuviranomaista panemaan täytäntöön Suomessa Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 101 tai 102 artiklan rikkomisen perusteella tehdyt seuraamusmaksu- ja uhkasakkopäätökset.

Jos toisen jäsenvaltion kilpailuviranomaisen esittämä pyyntö täyttää 44 b §:ssä säädetty edellytykset, Kilpailu- ja kuluttajavirastolla on oikeus hyväksyä pyyntö täytäntöönpantavaksi. Pyyntöön hyväksyminen ei kuitenkaan edellytä, että toisen jäsenvaltion kilpailuviranomainen on toteuttanut kohtuulliset toimet päätöksen täytäntöön panemiseksi omalla alueellaan. Täytäntöönpanon edellytyksenä on lisäksi, että:

- 1) elinkeinonharjoittaja tai elinkeinonharjoittajien yhteenliittymä ei ole sijoittautunut pyynnön esittäneeseen jäsenvaltioon; ja
- 2) elinkeinonharjoittajalla tai elinkeinonharjoittajien yhteenliittymällä on varallisuutta Suomessa.

Kun Kilpailu- ja kuluttajavirasto on hyväksynyt pyynnön täytäntöönpantavaksi, Oikeusrekisterikeskus huolehtii viivytyksettä pyynnössä mainitun toisessa jäsenvaltiossa annetun lainvoimaisen seuraamusmaksu-, sakko- tai uhkasakkopäätöksen täytäntöönpanosta ilman tuomiota tai päätöstä noudattaen, mitä verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007) säädetään.

Kilpailu- ja kuluttajavirasto voi pyytää 3 momentissa säädettyjen vastaavien edellytysten täytyessä toisen jäsenvaltion kilpailuviranomaista panemaan täytäntöön Suomessa Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 101 tai 102 artiklan rikkomisen perusteella tehdyt seuraamusmaksu- ja uhkasakkopäätökset.

Eduskunnan vastaus EV 74/2021 vp

44 b §

Rajat ylittävän tiedoksiannon ja täytäntöönpanon edellytykset

Edellä 44 §:ssä tarkoitettua tiedoksiantoa tai 44 a §:ssä tarkoitettua täytäntöönpanoa pyytävän toisen jäsenvaltion kilpailuviranomaisen on toimitettava vakiolomaketta käyttäen seuraavat tiedot:

- 1) tiedoksiannon vastaanottajan tai täytäntöönpanon kohteen nimi ja tiedossa oleva osoite ja muut tiedot, jotka ovat merkityksellisiä yksilöimisen kannalta;
- 2) tiivistelmä merkityksellisistä tosiseikoista ja olosuhteista;
- 3) tiedoksi annettavan tai täytäntöön pantavan asiakirjan kopion liitteenä tiivistelmä kyseisestä asiakirjasta;
- 4) pyynnön vastaanottavan viranomaisen nimi, osoite ja muut yhteystiedot;
- 5) ajanjakso, jonka kuluessa tiedoksianto tai täytäntöönpano olisi toteutettava, kuten lakisääteiset määräajat tai vanhentumisajat.

Edellä 44 a §:ssä tarkoitettua täytäntöönpanoa pyytävän toisen jäsenvaltion kilpailuviranomaisen on 1 momentissa tarkoitettujen tietojen lisäksi toimitettava tieto päivämäärästä, jolloin täytäntöönpantava päätös on tullut lainvoimaiseksi ja muut tiedot täytäntöönpantavasta päätöksestä sekä tiedot seuraamusmaksun, sakon tai uhkasakon määrästä. Lisäksi toisen jäsenvaltion kilpailuviranomaisen on toimitettava tiedot, joista käy ilmi, että pyynnön esittävä toisen jäsenvaltion kilpailuviranomainen on toteuttanut kohtuulliset toimet päätöksen täytäntöön panemiseksi omalla alueellaan.

Kilpailu- ja kuluttajavirasto ei ole velvollinen toteuttamaan 44 §:ssä tarkoitettua tiedoksiantoa eikä hyväksymään pyynnön täytäntöönpanoa, jos toisen jäsenvaltion kilpailuviranomaisen pyyntö ei täytä tässä luvussa säädettyjä vaatimuksia tai jos pyynnön täyttäminen olisi selvästi vastoin Suomen oikeusjärjestyksen perusteita. Kieltäytymisestä tai lisätietojen tarpeesta on ilmoitettava toisen jäsenvaltion kilpailuviranomaiselle.

44 c §

Rajat ylittävien tiedoksianto- ja täytäntöönpanopyyntöjen menettelyistä

Toisen jäsenvaltion kilpailuviranomainen voi toimittaa tiedoksiantoa ja täytäntöönpanoa varten tiedot suomeksi, ruotsiksi tai sellaisella Euroopan unionin virallisella kielellä, josta on sovittu toisen jäsenvaltion kilpailuviranomaisen ja Kilpailu- ja kuluttajaviraston välillä, kun kyse on tiedoksiannosta, ja toisen jäsenvaltion kilpailuviranomaisen ja Oikeusrekisterikeskuksen välillä, kun kyse on täytäntöönpanosta.

Pyynnön esittänyt toisen jäsenvaltion kilpailuviranomainen vastaa tiedoksiantoon ja täytäntöönpanoon liittyvistä kohtuullisista käännös-, työvoima- ja hallintokustannuksista sekä muista vastaavista lisäkustannuksista. Oikeusrekisterikeskus voi kattaa täytäntöönpanoon liittyvät kustannukset toisen jäsenvaltion kilpailuviranomaisen puolesta keräämillään seuraamusmaksu-, sakko- tai uhkasakkomaksuilla. Oikeusrekisterikeskus voi täytäntöönpanokustannusten kattamiseksi vähentää täytäntöönpanokulut ennen varojen tilitystä pyytävän jäsenvaltion viranomaiselle.

Eduskunnan vastaus EV 74/2021 vp

44 d §

Rajat ylittäviä tiedoksianto- ja täytäntöönpanopyyntöjä koskevat riidat

Kilpailu- ja kuluttajaviraston tiedoksiantomenettelyssä tapahtuneesta virheestä voi tehdä hallintokantelun. Kilpailu- ja kuluttajaviraston 44 a §:n 1 ja 3 momentissa tarkoitetusta päätöksestä saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen. Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019). Päätös voidaan panna täytäntöön valituksesta huolimatta.

Tiedoksi annettavan päätöksen tai muun Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 101 ja 102 artiklan soveltamiseen liittyvän asiakirjan, täytäntöön pantavan päätöksen sekä 44 b §:ssä tarkoitetun vakiolomakkeen laillisuutta koskevat väitteet ratkaistaan pyynnön esittäneessä jäsenvaltiossa soveltaen kyseisen jäsenvaltion lainsäädäntöä.

45 §

Väliaikais määräykset

Jos välittömästi todetaan, että kilpailunrajoituksen soveltaminen tai toimeenpaneminen voi aiheuttaa vakavaa ja peruuttamatonta haittaa kilpailulle, Kilpailu- ja kuluttajavirasto voi antaa väliaikaisen määräyksen kilpailunrajoituksen lopettamiseksi.

Kilpailu- ja kuluttajaviraston antama väliaikainen määräys on voimassa määräajan, joka voi olla enintään vuoden mittainen. Kilpailu- ja kuluttajavirasto voi jatkaa määräaikaisen väliaikaismääräyksen voimassaoloa enintään vuodeksi kerrallaan, jos määräajan jatkaminen on tarpeen. Kilpailu- ja kuluttajaviraston on kumottava antamansa väliaikaismääräys välittömästi, kun määräykseen ei ole enää aihetta.

Ennen kuin Kilpailu- ja kuluttajavirasto antaa väliaikaisen määräyksen, sen on varattava elinkeinonharjoittajalle tai elinkeinonharjoittajien yhteenliittymälle tilaisuus tulla kuulluksi, jollei asian kiireellisyydestä tai muusta erityisestä syystä muuta johdu.

46 §

Uhkasakko

Kilpailu- ja kuluttajavirasto voi asettaa tämän lain nojalla asettamansa ehdon tai antamansa määräyksen, kiellon tai velvoitteen noudattamisen tehosteeksi uhkasakon. Uhkasakon tuomitsee maksettavaksi markkinaoikeus.

Markkinaoikeus voi asettaa tässä laissa tarkoitetun määräyksen, ehdon, kiellon tai velvoitteen noudattamisen tehosteeksi uhkasakon. Uhkasakon tuomitsee maksettavaksi markkinaoikeus.

Edellä 5 tai 7 §:n taikka Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 101 tai 102 artiklan rikkomiseen tai rikkomisen selvittämiseen taikka 9, 9 a, 10, 33—35 tai 45 §:ssä tarkoitetun kiellon, päätöksen tai määräyksen noudattamatta jättämiseen liittyvän uhkasakon suuruus on määritettävä suhteessa elinkeinonharjoittajan tai elinkeinonharjoittajien yhteenliittymän keskimääräiseen päivittäiseen maailmanlaajuiseen kokonaisliikevaihtoon uhkasakon asettamista koskevan päätöksen tekoajankohtaa edeltävältä tilikaudelta. Muilta osin uhkasakkoon sovelletaan, mitä uhkasakkolaissa (1113/1990) säädetään.

Eduskunnan vastaus EV 74/2021 vp

Uhkasakkoa ei kuitenkaan saa asettaa luonnolliselle henkilölle 33 §:n 2 momentissa säädetyn tietojenantovelvollisuuden tehosteeksi eikä luonnolliselle henkilölle 34 §:n mukaiseen kuulemiseen saapumisen varmistamiseksi. Uhkasakko voidaan kuitenkin asettaa elinkeinonharjoittajalle ja elinkeinonharjoittajien yhteenliittymälle sen varmistamiseksi, että niiden edustaja saapuu 34 §:n mukaiseen kuulemiseen.

47 §

Seuraamusmaksun täytäntöönpano

Oikeusrekisterikeskus huolehtii 12 ja 37 a §:n nojalla annettujen lainvoimaisten seuraamusmaksun määräämistä koskevien päätösten sekä 47 a §:n 2 ja 3 momentin nojalla annettujen lainvoimaisten päätösten täytäntöönpanosta.

Markkinaoikeuden on ilmoitettava Oikeusrekisterikeskukselle päätöksestään määrätä seuraamusmaksu.

Jos korkein hallinto-oikeus poistaa markkinaoikeuden määräämän seuraamusmaksun tai muuttaa sen määrää, korkeimman hallinto-oikeuden on ilmoitettava päätöksestään Oikeusrekisterikeskukselle.

Korkeimman hallinto-oikeuden on ilmoitettava Oikeusrekisterikeskukselle myös päätöksestään, jolla korkein hallinto-oikeus on ensimmäisenä asteena määrännyt seuraamusmaksun.

Oikeusrekisterikeskuksen on hakemuksetta palautettava seuraamusmaksu tai alentamista vastaava osa siitä, jos seuraamusmaksua koskeva päätös on kumottu tai jos määrätyn maksun määrä on alennettu.

Seuraamusmaksu pannaan täytäntöön ilman tuomiota tai päätöstä noudattaen, mitä verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa säädetään, ellei tässä laissa toisin säädetä.

47 a §

Elinkeinonharjoittajien yhteenliittymälle määrätyn seuraamusmaksun periminen

Jos yhteenliittymälle lainvoimaisella päätöksellä määrätyn seuraamusmaksun määrittämisessä on otettu huomioon yhteenliittymän jäsenten liikevaihtoa eikä yhteenliittymä pysty maksamaan seuraamusmaksua, yhteenliittymän on vaadittava seuraamusmaksun maksamiseksi osuuk- sia yhteenliittymän jäseniltä.

Jos yhteenliittymä ei ole maksanut seuraamusmaksua kokonaisuudessaan vuoden kuluessa siitä, kun seuraamusmaksua koskeva päätös sai lainvoiman, Kilpailu- ja kuluttajavirasto voi esittää markkinaoikeudelle päätettäväksi maksamatta olevan osan perimistä miltä tahansa niistä yhteenliittymän jäsenistä, jotka ovat olleet edustettuina yhteenliittymän päätöksentekoeolimessa rikkomispäätöksen tekohetkellä. Päätöksentekoeolimellä tarkoitetaan toimitusjohtajaa, hallitusta sekä muita yhteenliittymän säännöissä määriteltyjä päätöksentekoeolimiä. Kilpailu- ja kuluttajavirasto voi kuitenkin tehdä esityksen ja markkinaoikeus päätöksen jo ennen kuin vuosi on kulunut lainvoiman saamisesta, jos seuraamusmaksun perintä on ulosoton hakemisen johdosta päätynyt ulosottokaaren (705/2007) mukaiseen estetodistukseen. Jos Kilpailu- ja kuluttajavirasto ei tee esitystä tai markkinaoikeus päätöstä maksamatta olevan osan perimisestä yhteenliittymän jäseniltä, Oikeusrekisterikeskus jatkaa seuraamusmaksun perimistä yhteenliittymältä.

Eduskunnan vastaus EV 74/2021 vp

Jos seuraamusmaksua ei saada perittyä kokonaisuudessaan 2 momentissa tarkoitetuilta yhteenliittymän jäseniltä vuoden kuluessa 2 momentin mukaisen päätöksen lainvoiman saamisesta, Kilpailu- ja kuluttajavirasto voi esittää seuraamusmaksun maksamatta olevan osan perimistä miltä tahansa niistä yhteenliittymän jäsenistä, jotka ovat toimineet markkinoilla, joilla rikkominen tapahtui. Jos 2 momentin nojalla on tehty perimistä koskeva päätös eikä Kilpailu- ja kuluttajavirasto esitä perimistä tämän momentin nojalla, Oikeusrekisterikeskus jatkaa seuraamusmaksun perimistä 2 momentin nojalla tehdyssä lainvoimaisessa päätöksessä mainituilta jäseniltä. Kilpailu- ja kuluttajavirasto voi jättää esittämättä maksamatta olevan yhteenliittymän seuraamusmaksun perimistä 2 ja 3 momentin perusteella erityisesti, jos maksamatta olevan seuraamusmaksun määrä on vähäinen, jäsenelle on myönnetty seuraamusmaksusta vapautuminen tai seuraamusmaksun alennus taikka jos perintä johtaisi jäsenen liiketoimintaedellytysten menettämiseen.

Seuraamusmaksun maksamatta olevaa osaa ei saa esittää eikä määrätä perittäväksi niiltä yhteenliittymän jäseniltä, jotka osoittavat jättäneensä panematta täytäntöön rikkomista koskevan yhteenliittymän päätöksen ja olleensa joko tietämättömiä kyseisestä päätöksestä tai vetäytyneensä siitä aktiivisesti ennen rikkomista koskevien Kilpailu- ja kuluttajaviraston selvitysten aloittamista.

Kun 2 ja 3 momentin nojalla tehdään esitys tai päätös, huomioon otetaan yhteenliittymän jäsenten suhteellinen koko sekä pienten ja keskisuurten yritysten tilanne sekä 1 momentin perusteella jäsenen jo mahdollisesti maksama osuus yhteenliittymälle määrätystä seuraamusmaksusta. Kilpailu- ja kuluttajavirasto ottaa esitystä tehdessään lisäksi huomioon hallintolain 6 §:n oikeusperiaatteet. Kun yhteenliittymän seuraamusmaksu perustuu vain tämän lain 5 tai 7 §:n rikkomiseen, esitystä tai päätöstä tehtäessä otetaan huomioon lisäksi jäsenen myötävaikutus yhteenliittymän rikkomiseen sekä 2 momentin osalta aika, jonka jäsen on ollut kilpailurikkomuksen toteuttamisen aikana päätöksentekoaikana jäsen ja 3 momentin osalta aika, jonka jäsen on kilpailurikkomuksen toteuttamisen aikana toiminut markkinoilla, joilla rikkominen tapahtui. Yksittäisen elinkeinonharjoittajan vastuu yhteenliittymälle määrätystä seuraamusmaksusta ei saa yhdessä elinkeinonharjoittajalle samasta rikkomuksesta määrätyn seuraamusmaksun kanssa ylittää 13 a §:n 1 momentissa säädettyä enimmäismäärää.

Jos yhteenliittymälle määrätyn seuraamusmaksun määrittämisessä on otettu huomioon yhteenliittymän jäsenten liikevaihtoa, seuraamusmaksu on perittävä kokonaisuudessaan:

1) viiden vuoden kuluessa siitä, kun markkinaoikeuden tai korkeimman hallinto-oikeuden tekemä yhteenliittymän seuraamusmaksupäätös on saanut lainvoiman; tai

2) kahden vuoden kuluessa siitä, kun markkinaoikeuden 2 tai 3 momentin nojalla tekemä päätös sai lainvoiman, jos tämä aika on 1 kohdassa tarkoitettua aikaa pidempi.

49 a §

Muutoksenhaku markkinaoikeuteen

Kilpailu- ja kuluttajaviraston tämän lain nojalla tekemään päätökseen saa hakea muutosta valittamalla markkinaoikeuteen. Muutoksenhakuun sovelletaan, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään, jollei jäljempänä toisin säädetä. Kilpailu- ja kuluttajaviraston 9, 10, 11, 30 c, 33 ja 45 §:n nojalla antamaa päätöstä on valituksesta huolimatta noudatettava, jollei markkinaoikeus määrää toisin. Valitus Kilpailu- ja kuluttajaviraston 45 §:n nojalla tekemästä väliaikaismääräyspäätöksestä on käsiteltävä kiireellisenä.

Eduskunnan vastaus EV 74/2021 vp

Kilpailu- ja kuluttajaviraston päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla, kun asia koskee 26 §:n 1 momentin nojalla tehtyä päätöstä yrityskauppailmoituksen olennaisesta puutteellisuudesta tai 37 §:n 5 momentin nojalla tehtyä päätöstä virka-avun antamisesta. Yrityskaupan ilmoittaja ei saa hakea muutosta valittamalla 25 §:n nojalla annetusta päätöksestä, jolla yrityskaupan ilmoittajan esittämät ehdot on määrätty noudatettaviksi.

Kilpailu- ja kuluttajaviraston päätökseen ei saa erikseen hakea muutosta valittamalla, kun asia koskee 35 §:ssä tarkoitetun tarkastuksen toimittamista, 17 §:n 4 momentin nojalla annettua päätöstä 14—16 §:n edellytysten täyttymisestä tai 26 §:n 3 momentin nojalla annettua päätöstä käsittelemääräajan jatkamisesta.

49 b §

Muutoksenhaku korkeimpaan hallinto-oikeuteen

Markkinaoikeuden tämän lain nojalla tekemään päätökseen saa hakea muutosta ilman valituslupaa valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Muutoksenhakuun sovelletaan, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään, jollei jäljempänä toisin säädetä.

Markkinaoikeuden päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla, kun asia koskee 26 §:n 2 momentin nojalla annettua päätöstä määräajan pidentämisestä, 36 §:n 5 momentissa tarkoitettua tarkastusvaltuuden myöntämistä tai 45 §:n mukaista väliaikaista määräystä.

Markkinaoikeuden päätöstä on valituksesta huolimatta noudatettava, jollei korkein hallinto-oikeus toisin määrää. Edellä 9 a §:ssä tarkoitettuja rakenteellisia korjaustoimenpiteitä koskevaa, 12 tai 37 a §:ssä tarkoitettuja seuraamusmaksuja koskevaa taikka 47 a §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettua päätöstä ei saa kuitenkaan panna täytäntöön ennen kuin päätös on saanut lainvoiman.

Tämä laki tulee voimaan   päivänä   kuuta 20   .

Tämän lain 9 a, 13 ja 13 a—13 f §:ää ei sovelleta ennen tämän lain voimaantuloa päättyneisiin kilpailunrajoituksiin.

Tämän lain 19 §:ää ei sovelleta ennen tämän lain voimaantuloa Kilpailu- ja kuluttajavirastossa vireille tulleisiin asioihin.

Tämän lain 29 §:ää ei sovelleta Kilpailu- ja kuluttajaviraston ennen tämän lain voimaantuloa markkinaoikeudelle tekemiin yrityskaupan kieltämistä koskeviin esityksiin.

Tämän lain 37 a §:ää ei sovelleta ennen tämän lain voimaantuloa toteutettuihin mainitun pykälän 1 momentissa tarkoitettuihin menettelyihin.

Tämän lain 47 a §:ää ei sovelleta ennen tämän lain voimaantuloa elinkeinonharjoittajien yhteenliittymille määrättyjen seuraamusmaksujen perimiseen tilanteissa, joissa seuraamusmaksun määrittämisessä on otettu huomioon yhteenliittymän jäsenten liikevaihtoa ja seuraamusmaksun perusteena oleva kilpailunrajoitus on päätynyt ennen tämän lain voimaantuloa.

Tämän lain voimaan tullessa markkinaoikeudessa ja korkeimmassa hallinto-oikeudessa vireillä olevat asiat käsitellään loppuun noudattaen tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Eduskunnan vastaus EV 74/2021 vp

Helsingissä 28.5.2021

Eduskunnan puolesta

puhemies

pääsihteeri